

DET LILLE MINÉRMØL *CAMERARIA OHRIDELLA* HAR INVADERET HELE DISTRIKT F PÅ ÈT ÅR

Otto Buhl

Småsommerfuglen blev opdaget som ny for videnskaben så sent som omkring 1985 ved Ohrid-søen på grænsen mellem Makedonien og Albanien på Balkan og dyret blev navngivet i 1986. Senere i 1989 blev dyret opdaget i Linz i Østrig, hvor den måske er indslæbt af mennesker. Larven minerer oversidigt i bladene på Hestekastanie (*Aesculus hippocastanum*) og ikke i bladene på Ægte Kastanie (*Castanea sativa*), der tilhører en helt anden slægt.

Sommerfugleslægten *Cameraria* er kendt med andre arter fra Østasien og Nordamerika. Arten *ohridella* minder meget i størrelse og udseende om arter i slægten *Phyllonorycter*, som danner rynkeminer i bladene hos mange træer og buske, mens *ohridella* danner en flademine.

To miner af *C. ohridella* på delblad af Hestekastanie
F: NG8944 Stige, 13.ix.2003
(OB). Bemærk de ringformede linjer ud fra de rødbrune pletter.

Foto OB

Minen er uregelmæssig, lyst gulgrøn som frisk og lyst brunlig ved ældning, samt med en mørkere brun, uigennemsigtig plet i den ældste del af minen, hvorunder larven gemmer sig, og hvor puppen senere bliver placeret, mens larvehuden ligger tilbage udenfor i den gennemsigtige minedel. Set ovenfra dannes der ligesom årringe i minen ud fra stedet med den mørke plet, hvor den er startet. Der kan være mange miner i samme blad og adskillige i samme delblad. Der er 2-3 generationer om året, og arten har den egenskab, at også fra første og anden generation er der pupper som overvintrer.

Nyklækket *C. ohridella*.
F: NG8944 Stige, e.l.
12.ix.2003, Hestekastanie
(OB). Klækket ultimo
sept. 2003.
Adskillige klækket april
2004 fra samme blade.

Foto OB

Efter artens gådefulde opdukken ud af ingenting er dens spredning fra de to nævnte områder foregået med en hastighed uden sidestykke blandt de små sommerfugle. Den spredte sig som ringe i vandet, og omkring 1993-94 nåede *ohridella* Ungarns sydgrænse. Ved årtusindskiftet nåede minermøllet Østersøen, men blev forgæves eftersøgt i 2001 i bl.a. LFM : Gedser. Året efter i 2002 fandtes der miner i bladene på de samme Hestekastanietræer i Gedser, som blev undersøgt uden resultat året før. Samlet blev der fundet miner på 14 forskellige lokaliteter spændende over distrikterne LFM, SZ og B, fra Nexø over Køge til Nakskov. Udover Danmark blev *C. ohridella* også fundet som ny for Storbritannien i 2002.

Larven er forpuppet, og puppen er placeret under den brune plet på minen, mens den tomme larvehud ligger frit i minen.

Foto OB.

Jeg var således forberedt på, at møllet ville invadere distrikt F over Langelandsbæltet i 2003, og det blev sandelig også tilfældet. I eftersommeren har det nærmest været en præstation at kunne finde en Hestekastanie uden miner af *Cameraria ohridella*. Kastaniemøllet er fundet fra Langeland til Hindsgavl ved Middelfart og i Jersore på det nordligste Fyn; kun på 2 lokaliteter ud af 32 på Nordfyn lykkedes det ikke at finde miner. Desuden har jeg selv søgt efter den ved Vejle Fjord og Følle Strand på Djursland, mens Niels Lykke har set efter den ved Moesgård Museum ved Århus – alle steder uden resultat. Det vil dog være oplagt at *ohridella* også har været på vestsiden af Lillebælt omkring broerne. Foruden at være en nydelig lille småsommerfugl er *ohridella* et alvorligt skadedyr på

Hestekastanie. På trods af en intensiv og bekostelig indsats er der ikke fundet nogen effektiv metode til at bekæmpe sommerfuglen, og efter mere end 10 år fortsætter angrebene i Mellemeuropa med uformindsket styrke. Allerede 2 år efter, at arten er nået til et nyt område, kan minerne optræde i så stort tal, at bladene bliver brune og falder af allerede midt på sommeren. Træerne går normalt ikke ud, men det kan dog ske for i forvejen svækkede eksemplarer; de bliver udsat for en form for stress, således at nogle eksemplarer fx kan begynde at blomstre i september.

Om *C. ohridella* kan optræde lige så voldsomt her på vore breddegrader som i Mellemeuropa, det vil således allerede i år kunne begynde at vise sig i LFM; men måske går artens aktivitet lidt ned i tempo her i de nordligere egne, hvor vi trods alt endnu må have det en smule køligere. En vis klimatisk dæmpende indvirkning fra det omgivende hav, kan vi evt. også håbe på.

Rød Vandnymfe (*Pyrrhosoma nymphula*) – F: NG9731 Tarup-Davinde, Aborresø, 8.vi.2003. Foto OB